

Гулаткан Тетяна,
*Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
аспірантка кафедри теорії і філософії права*

ПРОБЛЕМА ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

На сьогодні інформаційна сфера розглядається і як відносно самостійна сфера, і як допоміжна стосовно інших видів діяльності. Йдеться про те, що інформаційна сфера обслуговує практично всі аспекти суспільного життя (економіку, політику, управління, науку, культуру, побут, сім'ю тощо), тобто займає підлегле положення. Наслідком впровадження інформаційних технологій у всі галузі людської діяльності стала трансформація суспільних відносин, зокрема, у галузі комунікацій.

Інформаційна безпека – стан збереження інформаційних ресурсів держави і захищеності законних прав особи і суспільства в інформаційній сфері, захищеність інформації від випадкових або навмисних дій, які можуть завдати шкоду суб'єктам інформаційних відносин. Інформаційна

безпека є складовим компонентом загальної проблеми інформаційного забезпечення розвитку людини, держави і суспільства в якості симбіотичного організму. Об'єктами інформаційної безпеки є інформаційні ресурси, канали інформаційного обміну та телекомунікації, механізми забезпечення функціонування телекомунікаційних систем і мереж та інші елементи інформаційної інфраструктури країни.

Особистість одночасно перетворилася на об'єкт і суб'єкт соціальних комунікацій, а масштабний доступ до інформаційних ресурсів, наявність інструментів генерації нового контенту, транскордонність процесів взаємодії призвели до глобалізації інформаційного простору. Результатом таких процесів стала поява негативних наслідків, які пов'язані з інформаційною безпекою держави, перенесення конфліктів між провідними державами світу в інформаційний простір; розв'язування інформаційного протистояння; виникнення нового виду катастроф у зв'язку з помилками або втручанням у функціонування інформаційно-телекомунікаційних систем та мереж; розвиток кіберзлочинності; вплив на засоби масової комунікації та маніпуляція суспільною думкою [1]. Інтернет-середовище тепер не нейтральне дзеркало, а інструмент, що формує самі механізми сприйняття світу і себе в ньому, а варіанти інтернет-комунікації здатні впливати на формування суспільної думки незрівнянно більшою мірою, ніж сама сутність і зміст комунікації [2, с. 47].

Інформаційні загрози кореняться в соціальних умовах життя суспільства, у неврегульованих міжнародних відносинах, міжнародній конкуренції і зіткненні національних інтересів, у войовничості націй, відмінності життєво важливих цілей і інтересів держав. Локальні війни, міжнародний терор, сепаратистські рухи починалися і супроводжуються інформаційними війнами. В інформаційну діяльність проти інших держав сьогодні включено безліч спецслужб, які володіють величезними матеріальними і людськими ресурсами. Інформаційна безпека є об'єктом не тільки внутрішньої, але й міжнародної політики [3, с. 63]. Саме тому варто акцентувати увагу на проблемі інформаційних війн, оскільки на сьогодні вона становить собою ефективний шлях колонізації однієї країни іншою. Крім цього виділяють такі загрози інформаційній безпеці як розголошення інформації, яка становить державну таємницю, вплив засобів масової інформації на свідомість людини та суспільства, забезпечення державних організацій повною, достовірною і своєчасною інформацією, що необхідна для прийняття рішень, недостатня кваліфікованість та активність українських інформаційних служб, використання інформаційних технологій криміналітетом.

Вагомість інформаційно-комунікаційних процесів у сучасному світі дає підстави розглядати забезпечення інформаційної безпеки як одне з глобальних і пріоритетних завдань органів державного управління, вирішенню якого мають бути підпорядковані політична, економічна,

воєнна, культурна та інші види діяльності системи державного управління. Намагання багатьох країн забезпечити власну інформаційну безпеку за рахунок інших країн викликають з одного боку, занепокоєння, а з іншого – упевненість у необхідності формування дієздатної системи забезпечення інформаційної безпеки органів державного управління. Інформаційна безпека як одна з характеристик стійкого розвитку виступає в якості базової цінності держави. У той же час, ціннісні орієнтації, що ґрунтуються на уявленнях про інформаційну безпеку в різних соціальних груп і окремих осіб, частково не співпадають. Саме у цьому знаходить свій безпосередній вираз вплив держави, яка за допомогою значного арсеналу методів виражає і забезпечує реалізацію спільних цінностей особи, суспільства та держави в інформаційній сфері.

Отже, зважаючи на це, необхідність створення системи інформаційної безпеки держави, суспільства й особистості все більше виходять на перший план у державній політиці та державному управлінні, а знання в цій сфері допомагають зрозуміти природу інформації та її властивостей, усвідомити сутність інформаційної небезпеки і шляхів її запобігання та усунення.

Література:

1. Леонов А. П. Актуальные проблемы информационной безопасности в контексте глобализации / А. П. Леонов. Режим доступа: <http://www.itsec.ru/doc/leonov.doc>.

2. Суспільство, людина, право: досвід філософсько-правового осмислення: монографія / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань, С. Б. Жданенко та ін. ; за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2018. 350 с.

3. Інформаційна безпека України: загрози, зумовлені цивілізаційним вибором європейських цінностей / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань // Політологічний вісник: збірник наукових праць / голов. ред. В. Ф. Цвях; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. К.: ТОВ «Вадекс». 2018. Вип. 81. С. 60-67.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

Кафедра філософії

ФІЛОСОФІЯ І ПРАВО

Тези доповідей
XVI Міжнародної наукової конференції
аспірантів та студентів
(22 травня 2020 року)

Харків
«Право»
2020

УДК 340.12

Ф56

Організаційний комітет:

Голова – А. П. Гетьман, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Члени: О. Г. Данильян, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії; С. Б. Жданенко, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії; І. І. Коваленко, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії; Г. В. Коваленко, кандидат юридичних наук, асистент кафедри філософії

Тези друкуються мовою авторів у авторській редакції

Філософія і право : тези доп. XVI Міжнар. наук. конф. аспірантів та студентів (22 трав. 2020 р.). – Харків : Право, 2020. – 474 с.

ISBN 978-966-998-003-8

У пропонованій до уваги читачів збірці тез і повідомлень XVI Міжнародної наукової конференції аспірантів та студентів «Філософія і право» висвітлюється широке коло як загальнофілософських проблем, так і різноманітних аспектів філософії права. Певна частина матеріалів конференції розвиває і поглиблює філософські уявлення у царині правової онтології, правової антропології, теорії правових цінностей, теорії пізнання права та інституційного виміру права. Деякі напрацювання містять спроби не тільки по-новому підійти до осмислення вже достатньо розробленої проблематики, а й виявляються кроком на шляху пізнання раніше не відрефлектованого шару правової реальності. У цьому сенсі зміст нижченаведених тез засвідчує зацікавленість майбутніх фахівців права у більш глибокому теоретичному освоєнні тих феноменів правової реальності, пізнання яких є умовою розв'язання нагальних практичних завдань правотворчого й правозастосовного характеру в контексті гідного виконання професійної місії у розбудові правової державності в Україні.

УДК 340.12

Адреса редакційної колегії:

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
вул. Пушкінська, 77, Харків, 61024, Україна

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2020
© Оформлення. Видавництво «Право», 2020

ISBN 978-966-998-003-8